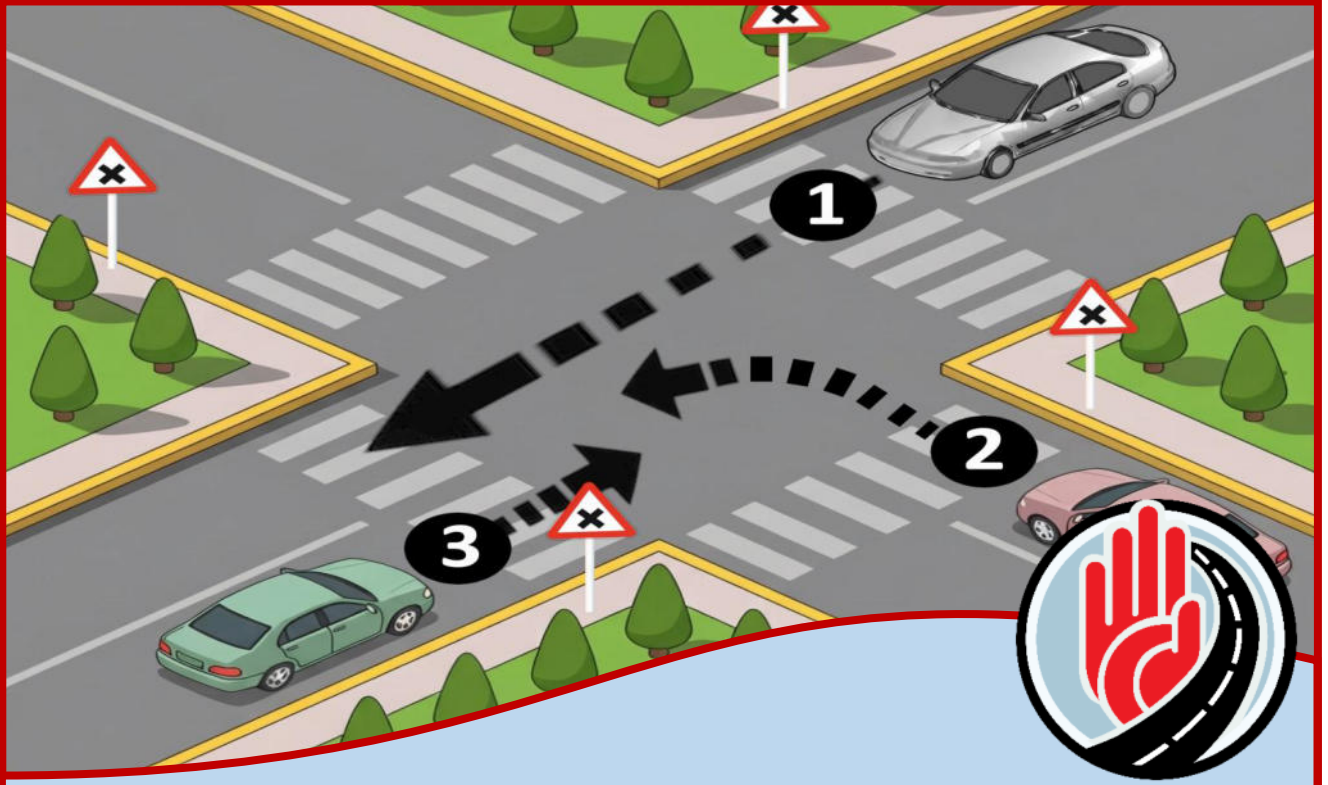

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 4. KAVŞAKLAR VE DÖNÜŞ

ETKİNLİK: 4.3. KAVŞAKLARDA DÖNÜŞLER

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 4. Kavşaklar ve Dönüş öğretim modülü (A.3.5.)
Faaliyet adı	Etkinlik 3. Kavşaklarda dönüşler (Etkinlik 4.3)
Faaliyet özeti	Bu eğitim içeriği sürücülerin kavşak yaklaşma, durma, geçiş ve dönüş süreçlerini güvenli, bilinçli ve kurallara uygun şekilde gerçekleştirebilmelerini amaçlamaktadır. Bu kapsamda ışıklı kavşaklar, işaret levhalarıyla yönetilen kavşaklar ve hiç işaret bulunmayan kavşaklardaki sürüş becerisi ele alınmaktadır. Kurallarının doğru uygulanması, hızın uygun şekilde ayarlanması, sinyal kullanımı, ayna ve kör nokta kontrolleri ile yaya ve diğer araçlara karşı dikkat geliştirilmesi vurgulanmaktadır. Eğitim, sürücülerin farklı kavşak türlerinde güvenli dönüş yapabilme, riskleri doğru değerlendirme ve trafik akışını aksatmadan güvenli sürüş davranışlarını uygulayabilme becerisini kazandırmayı hedefler.
Konular	4. Kavşaklar ve Dönüş 4.3. Kavşaklarda Dönüşler 4.3.1. Kavşak türleri 4.3.1.1. Kontrollü kavşaklarda dönüş ve geçiş kuralları 4.3.1.2. Kontrolsüz kavşaklarda dönüş ve geçiş kuralları 4.3.2. Sağa veya sola dönüşler: 4.3.2.1. Sağa dönüş: 4.3.2.2. Sola dönüş
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu (Scenario of the Activity)

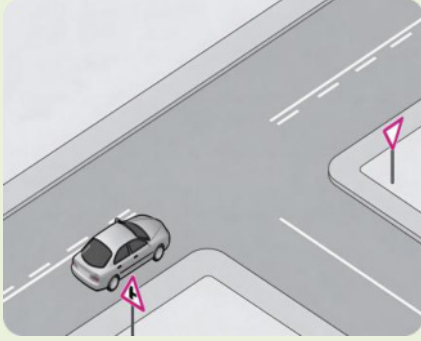
4. Kavşaklar ve Dönüş

4.3. Kavşaklarda Dönüşler

4.3.1. Kavşak türleri

Kavşak iki veya daha fazla karayolunun kesişmesi veya birleşmesi ile oluşan ortak alanlardır. Kontrollü ve kontrolsüz olarak sınıflandırılırlar.

4.3.1.1. Kontrollü kavşaklarda dönüş ve geçiş kuralları

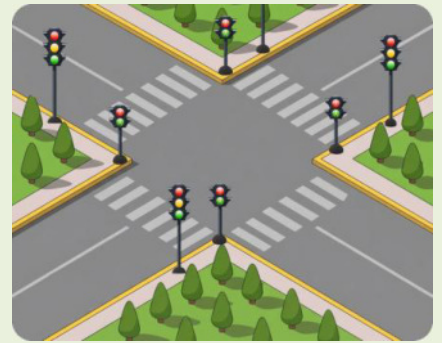

Resim 1: Kontrollü T kavşak

Geçiş hakları belli olan trafik ışıkları veya levhaları ile sürücülere uyararak genellikle anayol tali yol ayrımlarında bulunan kavşaklardır. Resim 1’de bir kavşak türü olan T tipi, anayol tali yol bağlantı olan bir kontrollü kavşak görülmektedir. Bu kavşakta yol ver işareti ile anayol tali yol ayrımı belirtilmiştir.

Kontrollü kavşaklarda trafik ışıkları veya işaret levhaları sürücülere yön verir. Sürücüler ışık ve levhalara uyararak dönüş ve geçiş yapmalıdır. Kontrollü kavşağa yaklaşan tüm sürücüler hızlarını azaltmaları ve gideceği yöne göre şehir içinde kavşağa 30 m öncesinde; şehir dışında ise 150 m öncesinde dönüş yapacağı yöne uygun şeride geçmeleri gerekmektedir. Bu kavşaklarda dönüş yapacak sürücüler kavşağa belirtilen mesafeden önce sağa dönecek ise sağ şeride; sola dönecek ise sol şeride geçmelidir.

Kavşakta trafik ışığı bulunmuyor ancak yaya geçidi işaret veya yol çizgisi varsa, dönüş yapan sürücüler yayalara mutlaka geçiş hakkı vermelidir. Kavşakta trafik görevlisi olması durumunda trafik ışığına veya trafik levhasına değil trafik görevlisinin talimatlarına uyulmalıdır.

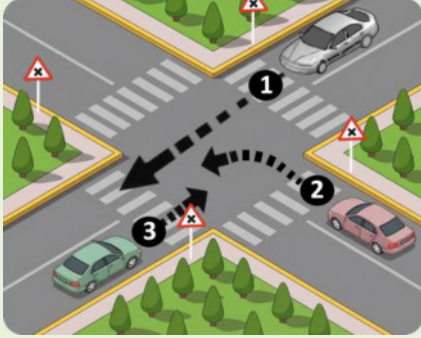
Resim 2: Kontrollü kavşak

Işıklı kavşaklarda, trafik lambaların renkleri dikkate alınmalıdır. Trafik ışıkları yanıp sönüyor olabilir. Eğer kırmızı ışık yanıp sönüyor (fasıllı yanıyor) ise araç kavşakta önce durmalı, yolu kontrol ettikten sonra

geçilmesi gerekir. Sarı ışık yanıp sönüyor ise geçiş hakkı bu ışığı gören yoldadır; ancak kontrol etmeden ve yavaşlama yapılmadan kavşaktan geçilmemelidir.

Önemli bir konu olarak, kavşaklarda g geçiş üstünlüğüne sahip araçlara her zaman geçiş hakkı verilmelidir.

4.3.1.2. Kontrolsüz kavşaklarda dönüş ve geçiş kuralları

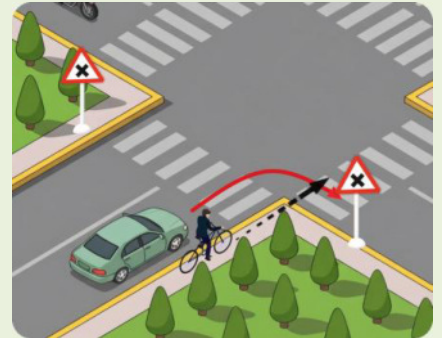
Resim 3: kontrolsüz kavşak

Kontrolsüz kavşaklar, kavşağa bağlanan yollarda anayol tali yol ayrımının işaretlerle belirlenmediği, herhangi bir trafik ışığı, trafik işareti ile geçiş hakkı belirlenmeyen kavşaklardır.

Kontrolsüz kavşaklarda herhangi bir ışık veya trafik levhası ile geçiş hakkı düzenlenmediği için sürücüler genel öncelik kurallarına göre hareket etmelidirler. Bu kavşaklarda bazı temel kurallar;

- Motorsuz araçlar motorlu araçlara geçiş hakkını vermelidir.
- Kontrolsüz kavşaklarda sürücüler geçiş hakkını sağındaki araca vermelidir.
- Dönüş yapan araçlar ise düz devam edecek araçlara geçiş hakkı vermelidir.
- Kontrolsüz kavşaklarda sürücüler daha dikkatli davranmalı ve hızlarını olabildiğince düşürmelidirler.

- Kontrolsüz kavşağa yaklaşan tüm sürücüler yayalara ve bisiklet sürücülerine öncelikle geçiş hakkını vermelidir.
- Kontrolsüz kavşaklarda sağa dönüş yapan sürücüler dar manevra ile dönüş yapmalıdırlar. Sola dönüş yapan sürücüler ise geniş açı ile dönüş yapılmalıdır.

Resim 4: Kavşakta bisikletler

4.3.2. Sağa veya sola dönüşler:

Bir sürücünün en temel olarak bilmesi gereken becerilerden birisi kavşaklarda dönüş yapabilmektir. Direksiyon (uygulama) derslerinde bu konu detaylı işlenecektir. Bu eğitim etkinliğinde bazı temel teorik bilgiler üzerine odaklanılacaktır.

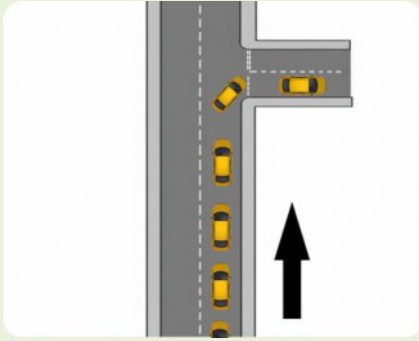
Sürücüler bir kavşakta dönüş yaparken 5 dikkate edilecek hususu bilmeleri gerekir. Bunlar;

- Aynalara bak
- Sinyal ver
- Konum al (doğru şeride geç)
- Hızını ayarla
- Yolları kontrol et

Ülkemizde trafik sağdan akar. Şimdi güvenli ve doğru bir şekilde önce sağa; daha sonra ise sola dönüşler nelere dikkat edilmesi gerektiğini anlamaya çalışalım.

4.3.2.1. Sağa dönüş:

Sağa dönüş için uygulanması gereken adımlar aşağıda özetlenmiştir. Farklı yol türlerinde ve koşullarında direksiyon derslerinde bu dönüşlere çalışmanız, dönüş kurallarını daha iyi anlamınıza yardımcı olacaktır. Bu eğitimde ayna, kontrolleri, hız ve sinyal kontrolleri hangi aşamada odaklanacağınıza dikkate çekilmektedir.

Resim 5: Sağa dönüş

- **Aynaları kontrol et:** Öncelikle iç ve sağ aynalarınızı kontrol edilmelidir. Aynaların erken kontrol edilmesi aracınızın bulunduğu veya değiştirmek/geçmek istediğiniz şeritteki diğer araçlar, yayalar veya bisikletler gibi yoldaki yol kullanıcılarının, nasıl etkileyeceğini, risk durumlarını önceden görülmesini sağlar.
- **Sinyal ver:** Dönüş yapılmadan önce, dönüş yönüne, yani sağ sinyalinizin, erkenden verilmesi gereklidir. Eğer sağ şeritteyseniz kavşağa varmadan en az 30 metre önce sinyal verin. Sağ şeritte ya da yolun doğru konumunda değilseniz sağa yanaşmak için çok daha önce sinyal vermeniz gerekir. Yolda doğru konumla olduğunuzdan emin olmalısınız. Sinyal verdikten sonra yavaşlayın. Bu aşamada aynaları tekrara kontrol ediniz

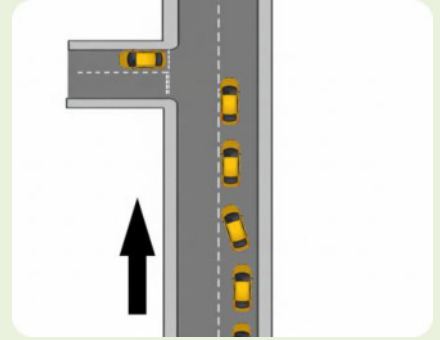
- **Konum al:** Doğru şeride geçmek konum almaktır. Ancak dönüşler öncesi doğru şeritte olunması zaten zorunluluktur. Dönüş kavşağına yaklaşırken şerit içinde kaldırım ile araç arası en az 1 metre mesafe bırakılması şerit içinde konum alınmasıdır. Şeritten çıkmadan ve kaldırıma çok yaklaşmadan aracın konumunu ayarlanmalıdır. Köşeden dönüşlerde de bu 1 m mesafenin korunması esastır.
- **Hızını ayarla:** Hız ayarlamak genelde yavaşlama ve dönme hızına inmeyi ifade eder. Hızınızı kademeli ve yumuşak olarak düşürün. Ani ve sert frenlemelerden kaçının.
- **Yola bak:** Dönmeden önce dönüş yapılacak yola bakın. Azami (maksimum) görüşü yakalamaya çalışın. Dönüş yapmadan önce sağ kapı ayanızdan bisikletlileri veya diğer yol kullanıcıları kontrol etmeyi unutmayın. Genelde dönüşlerde 2. Vites yeterlidir. Ancak, yol açık değilse veya dar bir kavşaksa, hızınızı daha da düşürüp 1. vitesi (saatte 8 km veya daha az) seçebilirsiniz. Bu size daha fazla zaman ve kontrol sağlayacaktır. Yola aniden çıkabilecek yayalara özellikle dikkat edin. Yolda bulunan yayaların önceliği

olduğunu unutmayın. Dönüşü yaptıktan sonra, düzgün bir şekilde ilerleyene kadar hızlanmayın (yani gaza basmayın) ve hızlanmadan önce aynalarınızı kontrol edin.

4.3.2.2. Sola dönüş

Sola dönüşler temelde sağa dönüşlere biraz benzer ancak sola dönüşlerde bir şerit değişimi vardır. Sol yola girerken kavşağın doğru görülmesi, yorumlanması ve dönüş yapılan yolun kontrolü sağa dönüşü göre biraz daha kompleks olabilir. Bu nedenle önce sağa dönüş daha sonra sola dönüş çalışılmalıdır. Sağa dönüşte olduğu gibi sola dönüşlerde de 5 adım prensibi üzerinden dönüş yapılmalıdır.

- **Aynaları kontrol et:** Öncelikle iç ve sol aynalarınızı kontrol edilmelidir. Aynaların erken kontrol edilmesi aracınızın bulunduğu veya değiştirmek/geçmek istediğiniz şeritteki diğer araçlar, yayalar veya bisikletler gibi yoldaki yol kullanıcılarının, nasıl etkileyeceğini, risk durumlarını önceden görülmesini sağlar.
- **Sinyal ver:** Dönüş yapılmadan önce, dönüş yönüne, yani sol sinyalinizin, erkenden verilmesi gereklidir. Trafik sağ şeritten aktığı için, sol şeride geçemezsiniz; ancak şerit genişliği izin verdiği kadar, sol şerit çizgisine yanaşabilirsiniz, ancak şerit çizgisini geçmemelisiniz. Yolda doğru konumda olduğunuzdan emin olmalısınız. Sinyal verdikten sonra yavaşlayın. Bu aşamada aynaları tekrara kontrol ediniz.

Resim 6: Sola dönüş

- **Konum al:** Şerit içinde konum sola dönüş yapacak şekilde konum alın. Ayna ve yol kontrolü yaparak, orta çizgiye yanaşın. Orta çizgi yoksa veya yol darsa, normal konumunuzu koruyun. Köşeleri kesmemek için dönüş noktanızı bulmanız gerekecektir. Bunu yapmak için, aracınızın önünü, dönüş yapacağınız yan yolun orta çizgisiyle hizalayın. Sola dönüşlerde sağ şeride giriş yapacağınızı hesap ederek kavşağa yaklaşın.
- **Hızını ayarla:** Hız ayarlamak genelde yavaşlama ve dönme hızına inmeyi ifade eder. Hızınızı kademeli ve yumuşak olarak düşürün. Ani ve sert frenlemelerden kaçının. Arkadan ve karşıdan gelen araçları kontrol edin. dönüş yapılacak yol geldiğinizde, dönmeden önce mutlaka durun
- **Yola bak:** Dönmeden önce dönüş yapılacak yola bakın. Azami (maksimum) görüşü yakalamaya çalışın. Dönüş yapmadan önce sol kapı ayanızdan bisikletlileri veya diğer yol kullanıcıları kontrol etmeyi unutmayın. Genelde dönüşlerde 2. Vites yeterlidir. Ancak, yol açık değilse veya dar bir kavşaksa, hızınızı daha da düşürüp 1. vitesi (saatte 8 km veya daha az) seçebilirsiniz. Bu size daha fazla zaman ve kontrol sağlayacaktır. Yola aniden çıkabilecek yayalara özellikle dikkat edin. Yolda bulunan yayaların önceliği olduğunu unutmayın. Dönüş yaptığınız yolun sağından seyir edecek şekilde yavaşça dönüşü tamamlayın. Dönüşü yaptıktan sonra, düzgün bir şekilde ilerleyene kadar hızlanmayın (yani gaza basmayın) ve hızlanmadan önce aynalarınızı kontrol edin.

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartları

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdaki şartların hazırlanması önerilmektedir.

- Kursiyerler tarafından anlaşılır, açık ve kısa soru metinleri hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile yalnız 1 doğru olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri yansıtmalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

1. Kontrollü kavşakta dönüş yaparken sürücünün öncelikle yapması gereken nedir?

- A) Hızlanmak
- B) Klakson çalmak
- C) Ani şerit değiştirmek
- D) Trafik ışıkları ve işaretleri kontrol etmek

2. Kontrolsüz kavşakta öncelik sırasını belirlerken hangi kural geçerlidir?

- A) Hızlı gelen araç önceliklidir
- B) Soldan gelen araç önceliklidir
- C) Sağdan gelen araç önceliklidir
- D) Kavşakta ilk gelen araç bekler

3. Kavşaklara yaklaşırken sürücünün yapması gereken doğru davranış nedir?

- A) Hızını artırmak ve kavşağa ani girmek
- B) Hızı azaltmak, sinyal vermek ve görüş kontrollerini yapmak
- C) Durmadan geçmek
- D) Sadece aynaları kontrol etmek

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

4. Dönüş sırasında yayalara öncelik tanımının önemi nedir?

- A) Trafik akışını hızlandırır
- B) Trafik akışını yavaşlatır
- C) Yasal ve güvenli sürüşü sağlar
- D) Kavşakta durmayı gereksiz kılar

5. Sağır bireyler kavşakta hangi açıdan daha fazla dikkat etmek zorundadır?

- A) Sesli uyarılara
- B) Görsel uyarılara ve çevre takibine
- C) Hız göstergesine
- D) Yalnızca önündeki yola

Cevap Anahtarı

1. B / 2- C / 3- B / 4- B / 5-B/ her soru 20 puan toplam 100 puan

Öz değerlendirme

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Kontrollü kavşaklarda ışık ve işaretlere uyuyorum	☐	☐	☐	☐	☐
2. Kontrolsüz kavşaklarda sağdan gelen araç kuralına uyuyorum	☐	☐	☐	☐	☐
3. Sinyal, ayna ve kör nokta kontrollerini yapıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Kavşakta diğer araçların hareketlerini takip ediyorum	☐	☐	☐	☐	☐
5. Sağa ve sola dönüşlerde doğru şerit seçiyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.